ทิพย์สองฝั่งโขง
Gems of Khong River

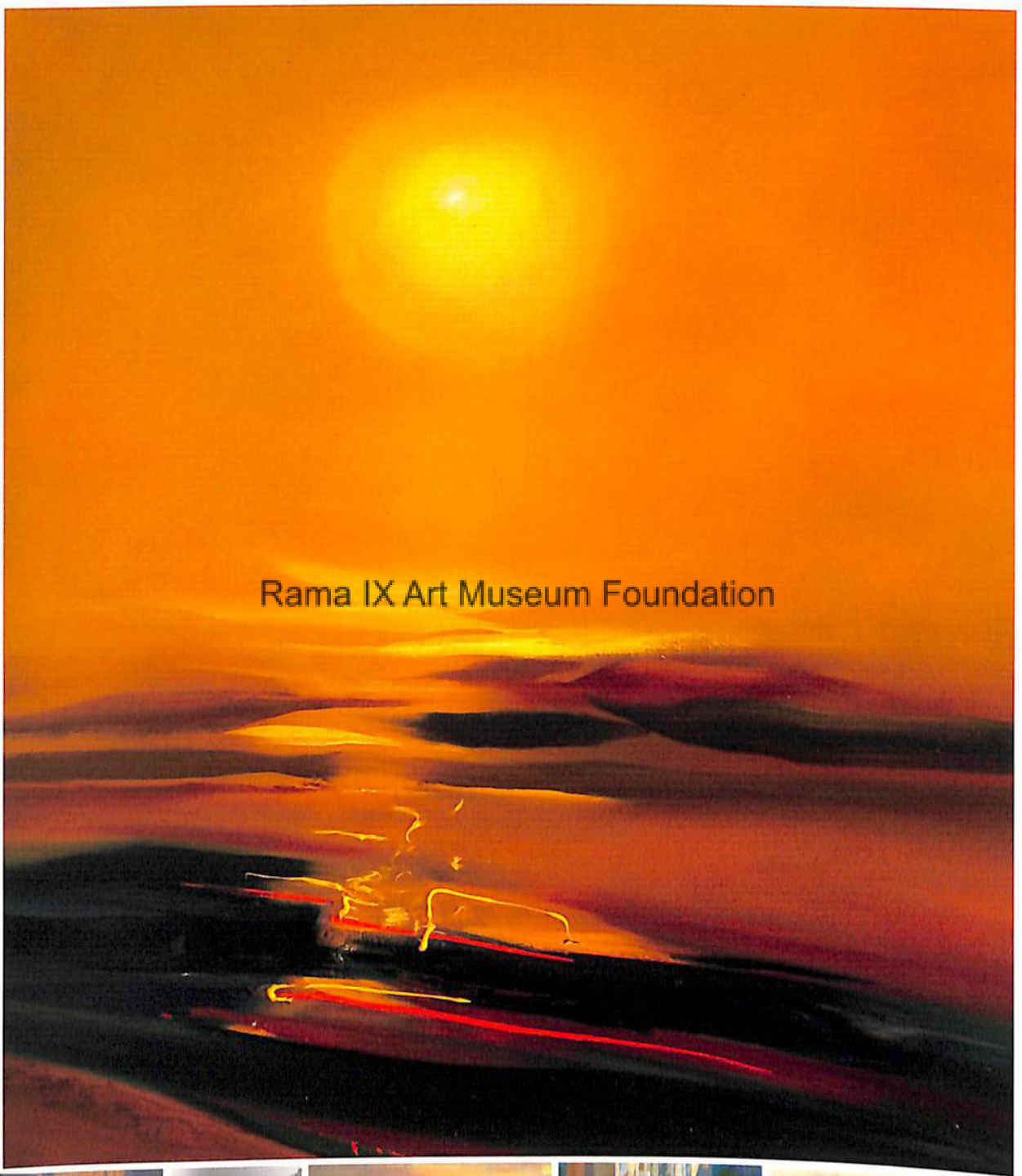

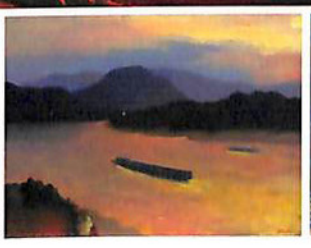

สามน้ำ-สามป่ายุทธ์-ศูนย์อ้อม
ในโอบของธรรมชาติมิอาจหย่า
ผืนแผ่นดินถิ่นลุ่มแดนฟ้าดิน
ตระการตาอารยธรรมศรีที่ใจเมือง
สายน้ำของยังยืนยุคสู่ห้วงลึก
นาโยงฟ้าอิงนิทานโลกาเรื่องเรือง
ยืนใยรักษ์ชีวิตชาวบ้านเจือง
แดนเนียมนามเมืองมิรู้ร้างลา
ธรรมชาติแนบชิดชีวิตไทย

Rama IX Art Mus

ทิพย์สองฝั่งโขง

Gems of Khong River

Surat Osathanugrah

Prayat Pongdam

Pichai Nirand

Pratuang Emjaroen

Thavorn Ko-Udomvit

Chiranan Pitpreecha

June 24 - July 31, 2004

The Queen's Gallery, Bangkok

นิทรรศการ ทิพย์สองฝั่งโขง
พิมพ์ครั้งแรก : มิถุนายน 2547
จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

จัดทำและดำเนินการโดย
ศูนย์หอศิลป์ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
กระทรวงวัฒนธรรม ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

Rama IX Art Museum Foundation

คณะทำงานโดย
สมศักดิ์ เชาวน์ธาดาพงศ์ (ผู้อำนวยการศูนย์หอศิลป์)
กนกวรรณ คุ้มวงศ์
นวลลออ พึ่งพรหม
บุญสืบ ขลิบเพ็ง
อลิสา ภู่ซอุ่ม
หนึ่งฤทัย ธวัชสุภา
กิติพนธ์ สิริไวทยางกูร
ดวงฤทธิ์ แคล้วปลอดทุกข์

ออกแบบและพิมพ์ที่
บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
65/16 ถนนซัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทร. 0 2882-1010, 0 2422-9000
โทรสาร 0 2433-2742, 0 2434-1385
E-Mail : info@amarin.co.th
Homepage : http://www.amarin.co.th

บทนำ

ทิพย์สองฝั่งโขง เป็นชื่อนิทรรศการของโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งคุณประเทือง เอมเจริญ หนึ่งในศิลปิน 6 ท่านที่เข้าร่วมโครงการในครั้งแรกนี้เป็นผู้คิดขึ้น โครงการดังกล่าวได้นำศิลปินที่มีชื่อเสียงเดินทางไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะตามแรงบันดาลใจที่ได้รับจากการสัมผัสกับภูมิประเทศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของผู้คนบนแผ่นดินหลวงพระบาง ในระหว่างวันที่ 3 - 7 กุมภาพันธ์ 2547

ความเป็นมาของโครงการนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) ลงนามในปฏิญญาพุกามร่วมกับ นายฮุน เซน นายกรัฐมนตรี ราชอาณาจักรกัมพูชา นายบุนยัง วอละจิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พลเอกขิ่น ยุ้น นายกรัฐมนตรีสหภาพพม่า เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 ณ เมืองพุกาม สหภาพพม่า เพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสหภาพพม่า โดยเมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน 2546 รองนายกรัฐมนตรี นายจาตุรนต์ ฉายแสง ได้นำคณะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจและการต่างประเทศ เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเข้าพบและเจรจากับรองนายกรัฐมนตรีลาว ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างไทย - ลาว ท่านรองนายกฯ จาตุรนต์ มีบัญชาให้ข้าราชการระดับสูงจากกระทรวงวัฒนธรรม 3 ท่าน คือ ปลัดกระทรวง ม.ร.ว. จักรรถ จิตรพงศ์ อธิบดีกรมศิลปากร นายอารักษ์ สังหิตกุล และผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย นายอภินันท์ โปษยานนท์ ร่วมเดินทางไปด้วย เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานมิติศิลปวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการสร้างสรรค์ กระชับมิตรภาพ ความเข้าใจในระดับประชาชนกับประชาชน เป็นการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทางด้านจิตใจของแต่ละประเทศเป็นเป้าหมาย ได้แก่ เมืองหลวงพระบาง เมืองเสียมราฐ เมืองพุกาม และจังหวัดสุโขทัยของประเทศไทย ดังนั้น ความคิดในการนำศิลปะมาเป็นสื่อ กระชับสัมพันธไมตรี จึงเป็นจุดเริ่มต้นในโครงการนำศิลปินไปเข้าพบสภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่ และคาดหวังว่า ผลงานศิลปะจะเป็นสารที่สามารถสื่อผ่านไปสู่จิตใจของประชาชาติเพื่อนบ้าน

หลวงพระบาง เมืองมรดกโลก ชุมชนที่ผู้คนยังคงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมพื้นถิ่น ความเรียบง่ายในการดำเนินชีวิต ความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา การคงไว้ซึ่งรูปแบบเก่าแก่ของตัวอาคารบ้านเรือน วัดวาอารามในวันนี้ ดูเป็นเอกภาพกลมกลืนกับธรรมชาติแวดล้อม ซึ่งยังคงอุดมสมบูรณ์ หลวงพระบางในวันนี้อาจแปรเปลี่ยนไปจาก 20 ปีที่แล้ว โดยเฉพาะหลังจากได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก เมื่อปี 2541 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น สองฟากถนนไม่กี่สายที่เคยมีแต่เพียงบ้านพักอาศัย และร้านจำหน่ายสินค้าจำเป็นเพื่อยังชีพ กลายสภาพมาเป็นร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก อินเตอร์เนทคาเฟ่ หรือโรงแรมที่พักซึ่งคราคร่ำด้วยนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก กระนั้นก็ดีในภาพรวมหลวงพระบาง ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของเมืองที่เปี่ยมไปด้วยศรัทธาของผู้คนที่มีต่อพระพุทธศาสนา ทุกเช้าที่ไอหมอกยังไม่จาง เรายังได้เห็นแถวยาวเหยียดของพระสงฆ์ที่ออกรับบิณฑบาต โดยมีพี่น้องชาวลาวทำบุญตักบาตรถวายแด่พระสงฆ์ เณรน้อย ตลอดความยาวของถนน อย่างไม่เคยเปลี่ยนแปลง หลวงพระบางเป็นเมืองรอคอยให้เราเข้าไปค้นหาเรื่องราว ความหมาย ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ร่องรอยอารยธรรม วิถีชีวิตของคนซึ่งแนบแน่นผูกพันกับขนบประเพณี ความแข็งแกร่ง ความอ่อนไหวในการที่จะยืนหยัดท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงของวัตถุนิยมจากโลกภายนอกเป็นความจริงที่รอให้เราได้พิสูจน์ หลวงพระบางสร้างความประทับใจและแรงบันดาลใจแก่ศิลปินทั้ง 6 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในศิลปะตามแนวทางของแต่ละท่าน และต่างมีมุมมอง จินตนาการที่แตกต่างกันออกไป

ศิลปินแห่งชาติ **อาจารย์ประหยัด พงษ์ดำ** สนใจที่จะถ่ายถอดเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่แบบสมถะของคนพื้นถิ่น อาจารย์ประหยัดสเก็ตช์ภาพจากสถานที่จริงที่ได้พบเห็น เช่น ภาพกองสัตว์กระรอก นกหนู ในตลาดสดกลางเมือง ซึ่งสามารถบอกเล่าให้ทราบถึงอาหารการกินอยู่ของชาวหลวงพระบาง หรือภาพพระสงฆ์ในกุฏิวัดตลอดจนทิวทัศน์ริมน้ำโขงอันนิ่งเงียบยามอาทิตย์อัสดง สะท้อนความร่มเย็นเรียบง่าย

ศิลปินแห่งชาติอีกท่านหนึ่ง คือ **อาจารย์พิชัย นิรันต์** ผู้ซึ่งมีผลงานจิตรกรรมที่สร้างองค์ประกอบขึ้นจากสื่อสัญลักษณ์ด้านศาสนามาเป็นเวลานาน อาจารย์พิชัยเชื่อมต่อความคิดในการแสดงออกในผลงานชุดนี้ โดยเขียนภาพพระพุทธรูปที่ประดิษฐานภายในวัดต่างๆ เช่น วัดวิชุน วัดเชียงทอง ถ้ำติ่ง แสดงให้เห็นถึงการสักการะ ยึดมั่น ความดีงาม แด่องค์สัมมาสัมพุทธเจ้าของพี่น้องลาว และยังคงเป็นความอิ่มเอมอย่างเอกอุ สำหรับศิลปินธรรมชาตินิยมอย่าง **คุณประเทือง เอมเจริญ** เมื่อได้มีโอกาสอยู่เบื้องหน้าภูผาหิน พลังแห่งสายน้ำโขง ผลงานชุดนี้ของเขาโดดเด่นด้วยการเน้นมิติธรรมชาติภายใต้ดวงสุริยา

กวีซีไรท์ **คุณจิระนันท์ พิตรปรีชา** ขณะนี้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยคอร์แนลล์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่องประวัติศาสตร์หลวงพระบาง เป็นสุภาพสตรีเพียงท่านเดียว ซึ่งนอกจากจะอ่อนไหวสง่างามในท่ามกลางศิลปินผู้อาวุโสแล้ว เธอยังทรงภูมิและรู้ลึกถึงความเป็นไปของหลวงพระบางเท่าที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกจะควรรู้ กวีทั้ง 5 บท ไพเราะเสนาะรื่นหูด้วยคำไทย คลุกเคล้าถ้อยคำลาว บ่งบอกชีวิต จิตวิญญาณ ขนบประเพณี ของผู้คนในหลวงพระบางได้อย่างแจ่มชัด

สำหรับช่างภาพอาวุโสอย่าง**คุณสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์** อุปสรรคสำคัญในช่วง 5 วันของการตระเวนถ่ายเรื่องราวชีวิต ก็คือ ดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้อต่อการถ่ายภาพ บรรยากาศเมฆครึ้ม ฝนประปรายตลอดหลายวัน อย่างไรก็ตาม ภาพทุกภาพที่ผ่านเลนส์ของคุณสุรัตน์ได้เล่าเรื่องเหตุการณ์ของชีวิตประจำวันที่บรรจุหลากหลายอารมณ์ความรู้สึกทั้งความรัก สนุกสนาน ร่าเริง การยังชีพ ความเหน็ดเหนื่อย ความอ้างว้าง เปลี่ยวเหงา ความสงบวิเวก เป็นบันทึกแห่งห้วงเวลาและลมหายใจของมนุษยชาติบนแผ่นดินหลวงพระบาง

จิตรกรรมของ**อาจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์** ชวนให้เราต้องสำรวม สงบจิต ขณะเมื่อชมผลงานชุดนี้ ซึ่งเขาสื่อความหมายผ่านรูปทรงของภาชนะ ดอกไม้ กิ่งไม้ ที่ถูกจัดวางไว้ดั่งการประกอบพิธีกรรม ถวายเช่น บูชาสิ่งลี้ลับ โครงสีน้ำตาล เทาหม่น และคราบไคลสีไหลย้อย เปรียบเสมือนการกรวดน้ำอุทิศบุญกุศล คุณความดีแก่บรรพชน อันสะท้อนคติความเชื่อของกลุ่มชนแห่งลุ่มน้ำโขง

ผลงานศิลปกรรมที่กล่าวมานี้ คือ สัมฤทธิผลของโครงการเพื่อกระชับไมตรี เป็นสะพานเชื่อมโยงให้ประชาชาติทั้งสองประเทศเกิดความใกล้ชิด เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยสื่อผ่านความงดงาม ความจริงใจ ในการแสดงออกของศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิ หลวงพระบางเป็นความทรงจำที่ไม่อาจลืมเลือน ยังมีคำถามและคำตอบอีกมากมาย ซ่อนอยู่ในทุกมุมของเมืองมรดกโลกแห่งนี้ หลวงพระบาง

ศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์ โปษยานนท์
ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

Rama IX Art Museum Foundation

ถ้อยคำกล่าวเปิดนิทรรศการ ทิพย์สองฝั่งโขง
ของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (นายอนุรักษ์ จุรีมาศ)
วันพฤหัสบดีที่ 24 มิถุนายน 2547 เวลา 15.00 น.
ณ หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศิลปิน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้เชิญผมมาเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการทิพย์สองฝั่งโขง ซึ่งเป็นนิทรรศการที่แสดงผลงานศิลปะของศิลปินชั้นครู

นิทรรศการ ทิพย์สองฝั่งโขงนี้ เป็นนิทรรศการที่จะทำให้คนไทยรู้จักสังคมลาวได้ในอีกแง่มุมหนึ่ง และเป็นการรู้จักคนลาวที่ผ่านมุมมองของศิลปิน ซึ่งแน่นอนที่จะต้องแสดงออกในรูปการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยความเป็นจริงแล้วประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาเป็นเวลานาน อีกทั้งยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน มีบริบทของการใช้ชีวิตประจำวันที่ละม้ายคล้ายคลึงกันเป็นอย่างยิ่ง การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ และถือเป็นความจำเป็นในลำดับแรกของรัฐบาลนี้ที่จะต้องเร่งดำเนินการสานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอินโดจีน การใช้ศิลปวัฒนธรรมเป็นตัวรุกก็จะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีในด้านอื่นๆ

กระทรวงวัฒนธรรมมีนโยบายที่จะนำศิลปะเป็นสื่อในการเชื่อมโยงสานสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เฉกเช่นกระทรวงการต่างประเทศใช้การทูตเพื่อเสริมสร้างและเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ กระทรวงวัฒนธรรมก็ใช้ศิลปะเป็นสื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในลักษณะการทูตเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากศิลปะมีความงดงามและมีเสน่ห์ในตัวเอง รวมทั้งมีความเป็นสากลที่ทุกคนสามารถเข้าใจได้โดยไม่ต้องพูดภาษาเดียวกัน

ผมขอขอบคุณศิลปินทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเดินทางไปเก็บข้อมูลต่างๆ ณ เมืองหลวงพระบาง และสร้างสรรค์ผลงานที่ดีออกสู่สายตาของสังคม รวมทั้งทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมให้การจัดนิทรรศการครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นิทรรศการ ทิพย์สองฝั่งโขงนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างทัศนคติและความสัมพันธ์ที่ดี และเป็นการเปิดโลกทัศน์ของคนไทยให้มีมุมมองเพื่อนบ้านที่กว้างไกลออกไป

ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดนิทรรศการทิพย์สองฝั่งโขง ณ บัดนี้

กิจกรรมโครงการจัดแสดงผลงานศิลปินในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในประเทศเพื่อนบ้าน

1. ความเป็นมา

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน โดยในปีงบประมาณ 2547 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินโครงการนี้ ได้คัดเลือกศิลปินคุณภาพจากสาขาต่างๆ จำนวน 6 คน เดินทางไปศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคมซึ่งรวมทั้งประวัติศาสตร์และภูมิหลัง และวิถีชีวิตในปัจจุบัน เพื่อเก็บประเด็นสำคัญๆ สำหรับเป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ระหว่างวันที่ 3 - 7 กุมภาพันธ์ 2547 ณ เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีพันธกิจต่อเนื่องว่าศิลปินจะต้องกลับมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อจัดแสดงเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งเป็นการใช้ศิลปะร่วมสมัยเป็นสื่อในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระดับประชาชนกับประชาชน และเป็นการเผยแพร่วิถีชีวิตของประชาชนชาวลาวผ่านสายตาศิลปินด้วย

บัดนี้ ศิลปินที่ได้รับการคัดเลือกได้สร้างสรรค์ผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้แก่

1. ร.ต.อ. สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายกสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
2. ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ปี พ.ศ. 2547
3. นายพิชัย นิรันต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ปี พ.ศ. 2547
4. นายประเทือง เอมเจริญ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม(ทัศนศิลป์) ปี พ.ศ. 2539
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปินชั้นเยี่ยมด้านภาพพิมพ์
6. นางจิระนันท์ พิตรปรีชา ประเสริฐกุล กวีซีไรท์ ปี พ.ศ. 2532

ดังนั้น เพื่อให้การจัดแสดงนิทรรศการซึ่งจะเกิดประโยชน์คณานับต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและพัฒนาการทางด้านศิลปกรรม สำนักงานฯ จึงพิจารณาเห็นสมควรดำเนินโครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานศิลปินในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้านขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเผยแพร่ผลงานโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 เป็นการเปิดโอกาสให้ศิลปินไทยและลาวได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงานระหว่างกัน

3. วิธีดำเนินการ

จัดแสดงนิทรรศการ ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2547 ณ บริเวณชั้น 2 หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เชิงสะพานผ่านฟ้า ตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ขอความเห็นชอบและอนุมัติดำเนินโครงการจัดแสดงฯ พร้อมวงเงินค่าใช้จ่าย

งานแถลงข่าว "สายสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมไทย - ลาว"
ณ หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ วันที่ 27 มกราคม 2547

3.2 ประสานงานกับคณะทำงานของหอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อกำหนดรายละเอียดติดตั้งผลงาน และการจัดแสดง

3.3 จัดเตรียมเอกสารประกอบการจัดงาน ได้แก่ การจัดทำสูจิบัตร โปสเตอร์ บัตรเชิญ และประชาสัมพันธ์การจัดงานต่อสื่อต่างๆ

3.4 ดำเนินการจัดทำเอกสารทางราชการให้แล้วเสร็จ ตามขั้นตอนและระเบียบทางราชการ

3.5 ติดตั้งผลงาน และจัดงานตามเวลาที่กำหนด

3.6 ประเมินผลการจัดงานและเสนอรายงานต่อ ผอ. สศร.

4. ระยะเวลาและสถานที่จัดงาน

ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2547 ณ บริเวณชั้น 2 หอศิลป์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เชิงสะพานผ่านฟ้า

5. ผลผลิต

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของศิลปินในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในต่างประเทศ จำนวน 1 ครั้ง

6. ผลลัพธ์

6.1 เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย ระหว่างศิลปินไทย - ลาว อันจะนำไปสู่การสานความสัมพันธ์ที่ดีทางด้านศิลปะร่วมสมัยต่อไป

6.2 เกิดการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในต่างประเทศ

6.3 เกิดการประสานประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

Rama IX Art Museum Foundation

7. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

7.1 ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์โครงการนี้ต่อสังคม

7.2 มีผู้เข้าชมผลงานเป็นจำนวนมาก

8. งบประมาณ

จำนวน 197,000 บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) จากงบรายจ่ายอื่น โครงการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกับต่างประเทศ กิจกรรมโครงการจัดแสดงผลงานศิลปินในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน

9. หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์หอศิลป์ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 เกิดการเผยแพร่ผลงานศิลปะของศิลปินในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในประเทศเพื่อนบ้าน

10.2 เกิดการสานประโยชน์ในเรื่องต่างๆ ต่อไปในอนาคต

10.3 ศิลปินของทั้งสองประเทศได้พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงานระหว่างกัน

10.4 คนไทยมีความรู้สึกที่ดี และเข้าใจคนลาวมากขึ้นจากการเข้าชมนิทรรศการครั้งนี้

Rama IX Art Museum Foundation

EXCHANGE PROGRAM TO PROMOTE CONTEMPORARY ART AND CULTURE AMONG NEIGHBORING COUNTRIES

1. Background

Office of Contemporary Art and Culture (OCAC), Ministry of Culture is implementing "Exchange Program to Promote Contemporary Art and Culture among Neighboring Countries". The first project is executed during 2004 fiscal year. OCAC has selected 6 renowned artists from various areas to observe economic, political, and social environments including history and ways of life in Luang Prabang, Lao PDR. These artists are committed to create works based on their Luang Prabang experiences and exhibit them to the public. This project is meant to use art as a mean to enhance the tie between the two countries at people-to-people level, and to show ways of life in Lao PDR through the eyes of artists.

At present, the following artists have finished creating their works with the minimum of 5 pieces per artist:

1. Pol. Capt. Surat Osathanugrah, former Commerce Minister, and current President of The Royal Photographic Society of Thailand Under the Patronage of H.M. The King.
2. Prof. Prayat Pongdam, National Artist (Printing) 2000.
3. Mr. Pichai Nirand, National Artist (Painting) 2003.
4. Mr. Pratuang Emjaroen, Outstanding Cultural Person (Visual Art) 1996.
5. Asst. Prof. Thavorn Ko-Udomvit, Vice President for Arts and Culture of Silpakorn University, Distinguished Artist (Printing) from the National Art Exhibition.
6. Mrs. Chiranan Pitpreecha Prasertkul, S.E.A. Write Award 1989.

2. Objective

2.1 Publicize the outcome of Exchange Program to Promote Contemporary Art and Culture among Neighboring Countries

2.2 Provide opportunities for Thai and Lao artists togather and exchange experiences

3. Procedure

3.1 Propose a project for consideration and approval with the actual amount of budget

3.2 Cooperate with staff members of the Queen's Gallery about installation and exhibition

3.3 Prepare related documents such as program, poster, invitation, and other PR works

3.4 Follow the necessary procedure of government procurement

3.5 Install works and execute a project on schedule

3.6 Evaluate the outcome and submit a report to Director General of OCAC

4. Time and Venue

From 24 June-31 July 2004, 2nd Floor, the Queen's Gallery, Phan Fah Road, Bangkok

5. Output

OCAC organized an exhibition for the works of artists under Promoting Contemporary Art and Culture in Foreign Countries Program

6. Outcome

6.1 Exchange experiences on creating contemporary art works between Thai-Lao artists and further strengthen tie of contemporary art

6.2 Promote contemporary art and culture in foreign countries

6.3 Pave way for future cooperation

7. Indicator

7.1 Positive response from the press in reporting this event

7.2 Number of audience

8. Budget

Total of 197,000 bahts under Other Expenses Category of the 2004 OCAC's budget

9. Responsible agency

Art Center, Office of Contemporary Art and Culture

10. Expectation

10.1 Publicize works of artists under the Exchange Program to Promote Contemporary Art and Culture among Neighboring Countries

10.2 Pave way for future cooperation

10.3 Exchange experiences between Thai-Lao artists

10.4 Enhance understanding and create positive attitude of Thais towards Lao people

Rama IX Art Mus

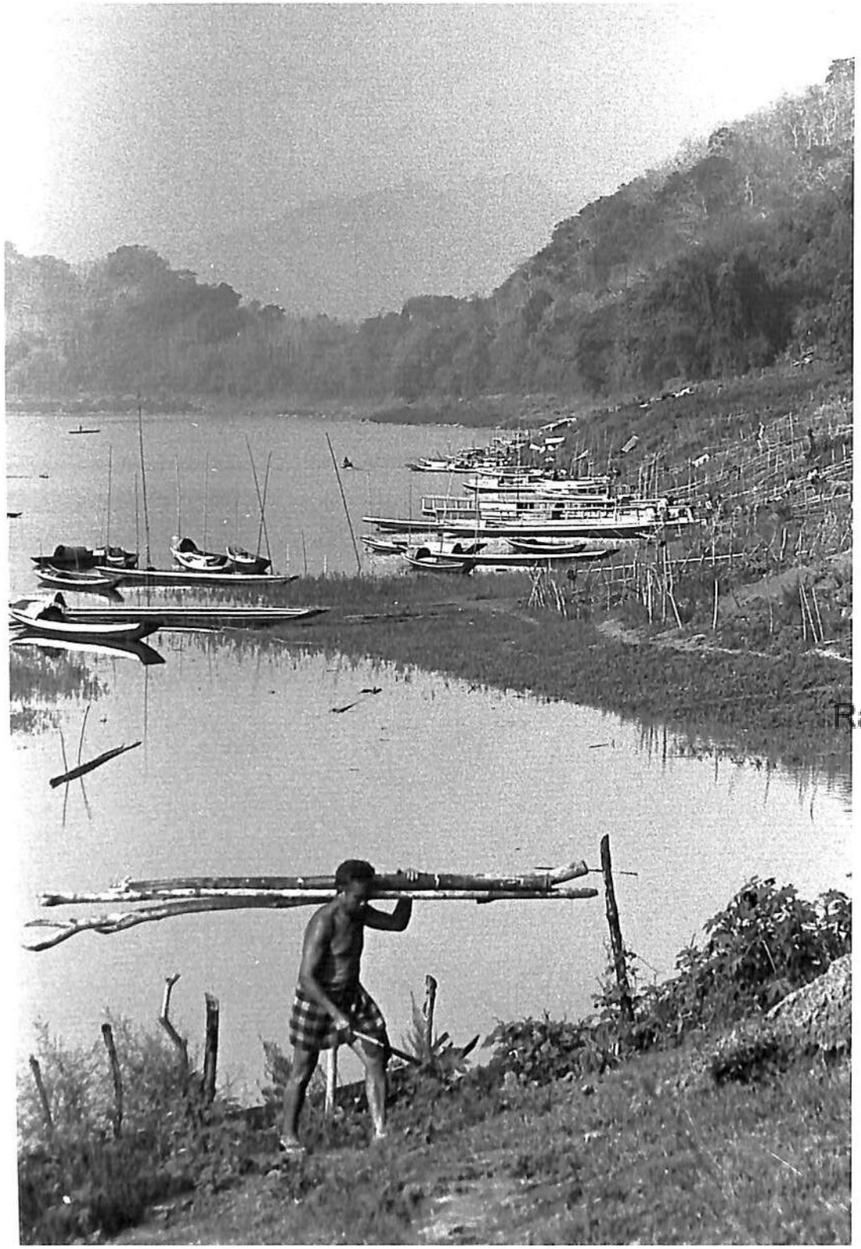

Untitled - หลวงพระบาง
ภาพถ่าย
80 x 120 ซม.
สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์

Rama IX Art Museum Foundation

Untitled - หลวงพระบาง
ภาพถ่าย
80 x 120 ซม.
สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์

หลวงพระบางเป็นมรดกโลกซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์การยูเนสโก เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีของทั้งคนไทยและทั่วโลก ผมเดินทางไปถ่ายภาพที่หลวงพระบางหลายครั้ง เพื่อค้นหาจิตวิญญาณของหลวงพระบาง และผมก็ได้เรียนรู้ว่าความงดงามของมรดกโลกชิ้นนี้ ไม่ได้อยู่ที่ความงดงามของสถานที่หรือความยิ่งใหญ่ของวัดวาอาราม ผมประทับใจในความเรียบง่ายของวิถีชีวิตผู้คนในหลวงพระบาง ผมตื่นขึ้นมาทุกเช้าเพื่อบันทึกภาพของชาวบ้านที่มานั่งรอใส่บาตรพระ แม่กระเตงลูกออกมาซื้อของในตลาด รอยยิ้มของคนแก่ที่ขายของและที่มาซื้อของ

ความผูกพันในพระพุทธศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องผีก็ล้วนผูกติดชาวหลวงพระบางให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากศาสนาและความเชื่อแล้ว แม่น้ำโขงก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอำนาจต่อความเป็นอยู่ของพวกเขา ผมเฝ้ามองแม่น้ำโขงที่เป็นผืนทรายเวิ้งว้างในหน้าแล้ง เห็นเด็กๆ ได้เล่นน้ำอย่างสนุกสนาน ชาวบ้านใช้เรือสัญจรไปมา แปลงผักเติบโตสวยงามที่สันทรายกลางแม่น้ำ และสองฝั่งข้างแม่น้ำ ความสงบสุขและวิถีชีวิตที่เรียบง่ายเหล่านี้ต่างหากที่เป็นตัวตนและวิญญาณของเมืองหลวงพระบาง แต่ผมก็อดเป็นห่วงไม่ได้ว่า ในความเงียบสงบนี้อาจมีความรุนแรงของการรุกรานบางอย่างที่พร้อมจะระเบิดขึ้นได้ทุกเวลา โดยไม่เลือกเวลาและสถานที่

สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์

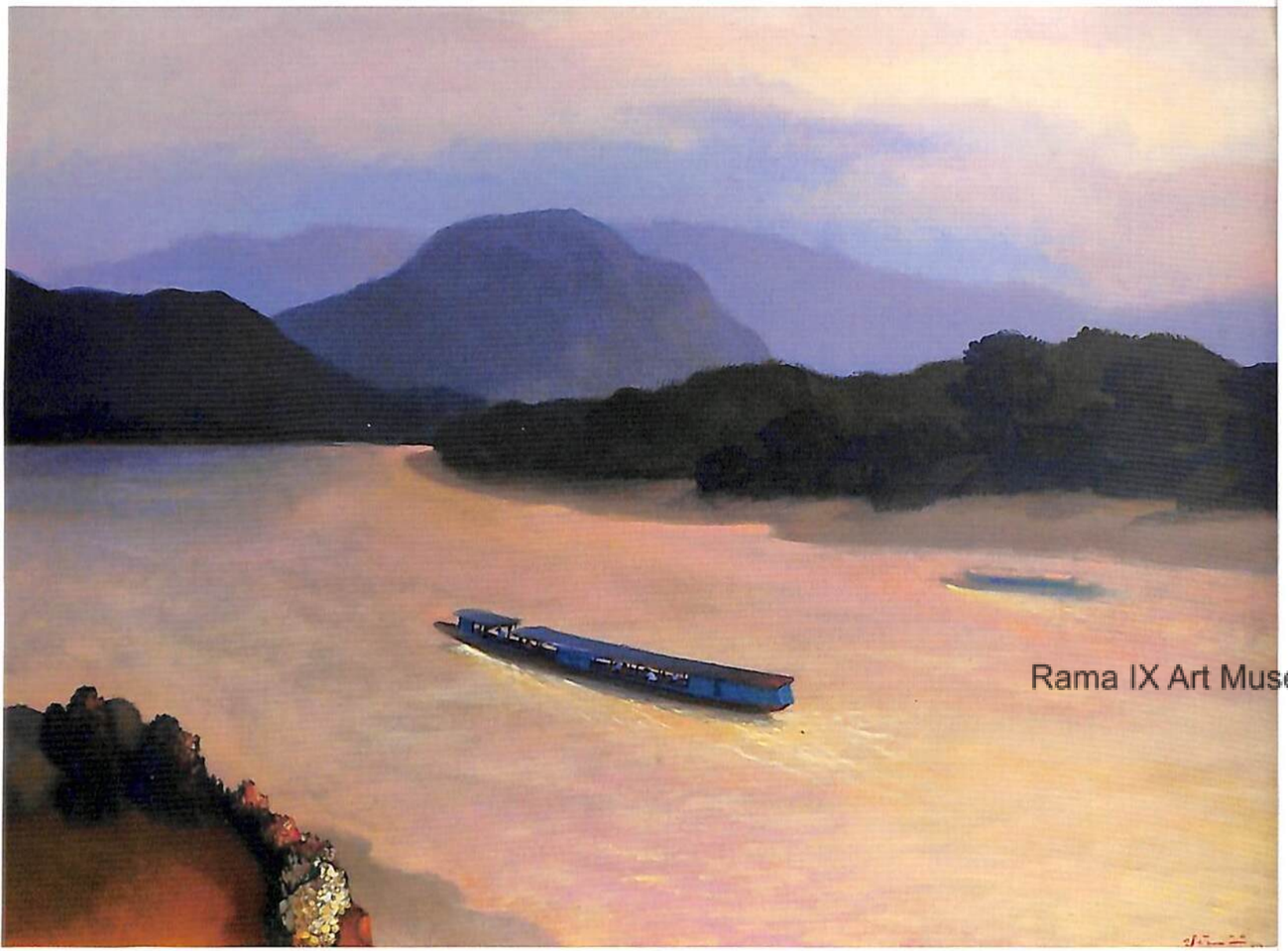

ยามแลง แม่โขง
สีน้ำมัน
61 x 82 ซม.
ประหยัด พงษ์ดำ

Rama IX Art Museum Foundation

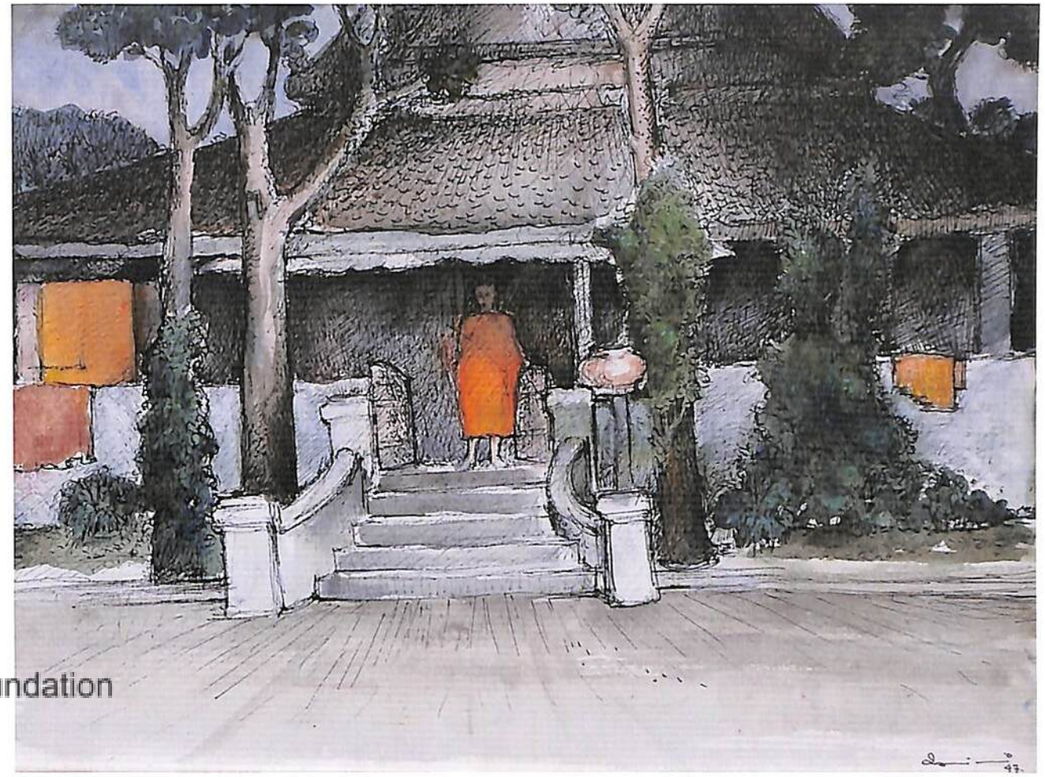

เณรน้อย
สีน้ำ ปากกา
31 x 40 ซม.
ประหยัด พงษ์ดำ

ผมได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เห็นอาชีพที่เขาประกอบในการดำรงชีวิต ทำให้สามารถรับรู้จิตใจของชาวหลวงพระบางได้ โดยเฉพาะในเรื่องที่ชาวบ้านเขามีความศรัทธาต่อศาสนา ทำให้ผมรวมทั้งชาวต่างชาติที่ได้เห็นรู้สึกทึ่งมาก แม้ว่าเขายังขาดในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ แต่บ้านเมืองของเขาก็เต็มเปี่ยมไปด้วยของเก่าของดีที่ควรศึกษา บันทึกภาพจากหลวงพระบางชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์จากสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นแล้วรู้สึกประทับใจ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศริมแม่น้ำโขงที่หลวงพระบางหรือวัดเก่าตลาดเช้า ซึ่งผมเล่าเรื่องเมืองหลวงพระบางโดยการใช้วิธีสเก็ตช์ด้วยปากกา ด้วยสีน้ำแบบเร็วๆ แต่ยังคงเนื้อหาของเรื่องราวของเมืองหลวงพระบางเอาไว้บอกเล่าต่อผู้ชม

ประหยัด พงษ์ดำ

Rama IX Art Museum Foundation

พระบาง หลวงพระบาง
สีน้ำมันบนผ้าใบ
80 x 90 ซม.
พิชัย นิรันต์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยการเดินทางเพื่อค้นหาและสัมผัสวิถีชีวิตการดำรงอยู่ของผู้คนในปัจจุบันและในยุคอดีต ที่ได้ทิ้งร่องรอยของความเจริญรุ่งเรืองไว้ในโบราณสถานโบราณวัตถุและผลงานศิลปกรรมต่างๆ อันทรงคุณค่า ซึ่งทำให้สามารถศึกษาถึงวิถีชีวิตของคนในยุคอดีตได้เป็นอย่างดี ว่าเขามีความเป็นอยู่อย่างไร ประชาชนอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข หรือมีความเดือดร้อนเนื่องจากสภาวะของประเทศชาติมีความไม่สงบสุขเกิดขึ้น เหตุการณ์ทั้งหลายจะปรากฏอยู่ในผลงานศิลปกรรมทั้งสิ้น การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจึงหวังเพื่อศึกษาผลงานอันทรงคุณค่าในยุคสมัยก่อนๆ และยุคปัจจุบัน ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ธรรมชาติที่งดงามด้วยความชื่นชมและประทับใจ จากการเดินทางไปในสถานที่ต่างๆ จึงทำให้มีวัตถุดิบอันทรงคุณค่าเพิ่มพูนปัญญา เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมให้มีคุณค่าปรากฏไว้สืบต่อไป

พิชัย นิรันต์